

SUSTAV ZAŠTITE ZDRAVLJA NA RADU U VELIKOJ BRITANIJU – ORGANIZACIJA, PROVEDBA I REZULTATI

Cathy Booth, rukovoditeljica sustava zaštite zdravlja i sigurnosti u Lloyd's Register Group

rado se odazvala našem pozivu. U najavi razgovora ukratko smo joj predstavili naš Časopis te je zamolili da u razgovoru našim čitateljima približi SUSTAV ZAŠTITE NA RADU U VELIKOJ BRITANIJU sa stajališta zakonskih propisa i glavnih sudionika (poslodavac, radnik, stručnjak zaštite na radu, povjerenik radnika, medicina rada, inspeksijski nadzor...). Također smo je zamolili da svoje odgovore o sustavu zaštite na radu u Velikoj Britaniji, tamo gdje je to po njezinom mišljenju prikladno, proširi na svjetska iskustva u provedbi zaštite na radu sa stajališta primjene normi za upravljanje sustavima zaštite zdravlja i sigurnosti.

SIGURNOST: Hvala Vam na gostovanju u časopisu Sigurnost. Molimo Vas da najprije izdvojite elemente zaštite na radu koje smatrate najvažnijima i opišete kako su zastupljeni u britanskim zakonima i propisima.

BOOTH: Zahvaljujem na prilici za razgovor o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu u Ujedinjenom Kraljevstvu. Iako je u Ujedinjenom Kraljevstvu zaštita na radu već odavno na snazi (od 1800-ih godina), suvremeno zakonodavstvo kojim se regulira zaštita na radu počelo je Zakonom o zaštiti na radu iz 1974. Tim zakonom regulira se nadležnost i provedba zaštite zdravlja i sigurnost na radu u Ujedinjenom Kraljevstvu.

“Sustav zaštite zdravlja na radu u Velikoj Britaniji - organizacija provedba i rezultati” nastavlja niz napisa kojima prikazujemo sustave zaštite na radu u državama Europske unije. Redakcijski dogovor Uredništva za izbor Velike Britanije motiviran je činjenicom da Velika Britanija ima dugu tradiciju zaštite na radu. Cilj ovog i do sada objavljenih prikaza je upoznavanje dobre prakse provedbe zaštite na radu u Europskoj uniji što će nam omogućiti usporedbu s našim zakonskim i praktičnim rješenjima te stvoriti pretpostavke za moguća poboljšanja zaštite na radu u Hrvatskoj.

S tom nakanom u goste smo pozvali gospođu Cathy Booth, rukovoditeljicu sustava zaštite zdravlja i sigurnosti u Lloyd's Register Group koja je vrstan poznavatelj sustava zaštite na radu u Velikoj Britaniji, Europskoj uniji i u svijetu. Gospođa Cathy Booth

U tom nakanom u goste smo pozvali gospođu Cathy Booth, rukovoditeljicu sustava zaštite zdravlja i sigurnosti u Lloyd's Register Group koja je vrstan poznavatelj sustava zaštite na radu u Velikoj Britaniji, Europskoj uniji i u svijetu. Gospođa Cathy Booth

Zakon definira opću odgovornost poslodavca, radnika, izvođača, dobavljača roba i opasnih tvari, održavanje radnih prostora. Nadalje, Zakon odražava temeljne postavke zakona o zaštiti na radu u Europskoj uniji.

Naše zakonodavstvo o zaštiti na radu provodi smjernice EU-a, a naročitu važnost ima Pravilnik o zaštiti na radu koji nalaže izradu procjene rizika na radnom mjestu i smanjenje rizika uvođenjem odgovarajuće razine kontrolnih mjera. Procjena rizika smatra se jednim od najvažnijih čimbenika zaštite na radu u Ujedinjenom Kraljevstvu.

SIGURNOST: Možete li nam približiti koje se zakonske obveze i prava radnika u vezi sa zaštitom na radu najuspješnije provode, a koje bi britanski poslodavci trebali poboljšati?

BOOTH: Što se tiče zakonskih obveza, u Ujedinjenom Kraljevstvu postoji 51 opći podzakonski propis o zaštiti na radu koji definiraju obveze poslodavaca i zaposlenih kako bi zaposleni i radna mjesta bili sigurni za rad. Od tih 51, navodimo pravilnike (poznati kao paket 6) primjenjive za većinu radnih mjesta u Ujedinjenom Kraljevstvu:

- Pravilnik o zaštiti na radu
- Pravilnik o opremi s ugrađenim zaslonima
- Pravilnik o radu za opremu na ručno upravljanje
- Pravilnik o uporabi osobne zaštitne opreme na radu
- Pravilnik o nabavi i uporabi radne opreme
- Pravilnik o zdravlju, sigurnosti i dobrobiti na radnom mjestu.

Značaj ovih pravilnika jest što su u njih ugrađene razne smjernice Europske unije kojima se štiti zdravlje i sigurnost. Oni učvršćuju načelnu važnost procjene rizika i razjašnjavaju kako bolje udovoljiti strogim zahtjevima Zakona o zaštiti na radu iz 1974. koji predstavlja temelj ukupne legislative o zaštiti na radu u Ujedinjenom Kraljevstvu.

Što se tiče prava radnika, Pravilnik o predstavnicima i odborima zaštite na radu iz 1977. i Pravilnik o zaštiti na radu (Savjetovanje sa zaposlenima) iz 1996. utvrđuju obvezu poslodavaca da slušaju zaposlene i da se s njima službeno savjetuju prije donošenja odluka o zaštiti na radu.

Nažalost, nema pouzdanih podataka o uspješnosti primjene tih pravilnika. Međutim, znamo da veliki broj velikih i srednjih poduzeća u Ujedinjenom Kraljevstvu uviđa vrijednost dobivanja OHSAS 18001 certifikata koji savjetovanju s radnicima pridaje veliku važnost. To dokazuje da se poslodavci uvelike drže i provode pravila zaštite na radu.

Što se tiče poboljšanja regulative o zaštiti na radu i smanjenja tereta za poslovne subjekte, Vlada Ujedinjenog Kraljevstva naručila je izradu

izvještaja kako bi se ukupna regulativa pojednostavnila i osuvremenila i kako bi se usredotočilo na poduzeća s višim rizikom, razjasnile obveze i uredio sustav građanskog parničenja.

SIGURNOST: Jedan od ključnih preduvjeta zaštite na radu jest zdravlje radnika. U hrvatskom Zakonu o zaštiti na radu postoji posebno poglavlje o Službi medicine rada s kojom poslodavac sklapa ugovor o provedbi zaštite zdravlja radnika. Služba ima niz važnih zadaća, kao npr. sudjelovanje u procjeni rizika, zdravstvene preglede radnika, savjetovanje poslodavaca itd. Molimo Vas da nam približite kako je pitanje zdravlja radnika ugrađeno u regulativu i kako se provodi u Velikoj Britaniji?

BOOTH: Zakon o zaštiti na radu na snazi u Ujedinjenom Kraljevstvu ne propisuje izriječno ustrojavanje medicine rada, tj. zdravstvene zaštite na radu. Međutim, Pravilnik o zaštiti na radu iz 1999. obvezuje poslodavce da procijene sve rizike na radu kojima su izloženi njihovi zaposlenici i da njima upravljaju. Ako aktivnosti na radnom mjestu uvjetuju izlaganje buci ili vibracijama, tvarima opasnim za zdravlje, azbestu, olovu, ionizirajućem zračenju ili radu u stlačnom zraku, obavezan je zdravstveni nadzor koji pruža stručni zdravstveni djelatnik. Kriteriji za određivanje potrebe zdravstvenog nadzora su:

- utvrđena bolest/štetan utjecaj na zdravlje i dokazana povezanost s izlaganjem na radnom mjestu
- postoji vjerojatnost da će se bolest/utjecaj na zdravlje dogoditi
- postoje sigurni načini otkrivanja ranih znakova bolesti/utjecaja na zdravlje koji su rizični za zaposlene.

Iako ne postoji stroga zakonska obveza pružanja zdravstvene skrbi na radu, mnoge tvrtke uviđaju njezinu korisnost budući da takva služba pomaže pri procjeni rizika, ispituje opće zdravlje (uključivo i medicinske ocjene zdravlja za pojedina zanimanja), upravlja bolovanjima i promiče zdravlje te tako smanjuje sve veće troškove zbog bolesti nastalih na radnom mjestu.

Kao odgovor na inicijativu poslovnih subjekata u Ujedinjenom Kraljevstvu, Vlada je naručila istraživanje koje treba ispitati:

- Kako se zdravlje može promicati na radnom mjestu
- Kako se ljudima može najbolje pomoći da ostanu na radnom mjestu ili da se brzo vrate na posao kad im je zdravlje narušeno, tj. kad obole od kroničnih bolesti ili postanu invalidi
- Kako dob osobe utječe na potrebnu potporu
- Kako potaknuti tvrtke da poboljšaju zdravlje zaposlenih
- Što je uzrok očitog povećanja teškoća iz područja mentalnog zdravlja u radnoj populaciji i kako ga rješavati
- Što čini učinkovitu zdravstvenu skrb na radu i kako je svima učiniti dostupnom
- Kakav bi učinak zdravija radna populacija imala na siromaštvo i društvenu inkluziju
- Kolika je visina troškova koje tvrtke imaju zbog lošeg zdravlja radne populacije i koje koristi tvrtke imaju od ulaganja u zdravlje svojih zaposlenih.

Ovo istraživanje odredit će buduću strategiju Ujedinjenog Kraljevstva za osiguranje zdravstvene skrbi, što može ali ne mora rezultirati novim zakonima.

SIGURNOST: Procjena rizika neupitno je temeljni dokument kojim se utvrđuju glavni elementi sustava zaštite na radu u nekom poduzeću/instituciji. Molimo Vas da nam predočite praksu izrade dokumenta za procjenu rizika u Velikoj Britaniji te koji se rezultati procjene rizika najuspješnije provode u britanskim poduzećima.

BOOTH: U Ujedinjenom Kraljevstvu pravilo 3 Pravilnika o zaštiti na radu iz 1999. izričito obvezuje poslodavce i samozaposlene da izrade odgovarajuće i dostatne procjene rizika za zdravlje i sigurnost svojih zaposlenih, za vlastito zdravlje i sigurnost, a i za sve druge. Iz drugih zakonskih akata proizlazi obveza izrade procjene rizika od određenih materijala i fizikalnih stvari poput azbesta ili olova, kao i od buke i vibracija. Poduzeće koje ima više od pet zaposlenih mora imati procjenu rizika u pisanom obliku.

Sadržaj procjene može donekle varirati, ali mora sadržavati sljedeće:

- utvrđivanje opasnosti – one uključuju same radne zadatke, uporabu materijala i opreme, okolinu i broj osoba na radu
- utvrđivanje tko može stradati
- vrednovanje rizika – mogu se primijeniti različiti načini vrednovanja (mjerenjem se može utvrditi visoki, srednji ili niski rizik ili se može primijeniti matični pristup učestalosti i ozbiljnosti rizika)
- zapisivanje značajnih nalaza i redovito ponavljanje procjena kako bi se osigurala ažurnost i valjanost.

SIGURNOST: Inspekcija zaštite na radu provodi redoviti i izvanredni nadzor sustava zaštite na radu u poduzećima/ustanovama. Rado bismo saznali kako je organizirana Inspekcija zaštite na radu u Velikoj Britaniji, koje su joj zadaće i kako se provode inspekcijски nadzori?

BOOTH: Inspekcija zaštite na radu (OSH) dijeli se u dvije kategorije: jednu provodi regulatorno tijelo (Ured zaštite na radu, tj. Health and Safety Executive, ili lokalna vlast), a drugu provode stručnjaci zaštite na radu koje zapošljava samo poduzeće ili savjetnici koje angažiraju poduzeća.

Rutinske inspekcije koje provodi regulatorno tijelo, u pravilu, se ne najavljuju jer su dio njihova radnog plana. Mogu biti ciljane na određene industrije, radne procese ili organizacije. Poduzimaju se jer regulatorno tijelo ima saznanja o određenim radnim aktivnostima, npr. rad na uklanjanju azbesta ili gradnja, ali inspekcije se mogu provoditi i kao odgovor na primljene prijave, tj. žalbe. Inspektor tijekom inspekcijskog nadzora procjenjuje stupanj usklađenosti sa zakonskim propisima i javno dostupnim Odobrenim pravilima za rad (Approved Codes of Practice). Ako se utvrdi kršenje propisa o zaštiti zdravlja i sigurnosti, inspektor odlučuje koje će mjere za ispravljanje postojećeg stanja naložiti.

Inspekcijски nadzor koji provode stručnjaci zaštite na radu zaposleni pri organizaciji ili angažirani konzultanti može, također, biti nenajavljen, ali to ovisi o operativnim postupcima pojedine organizacije. Neki više žele da se termin inspekcijskog nadzora unaprijed dogovori. Općenito je pravilo da i oni ocjenjuju stupanj

poštovanja propisa i Odobrenih pravila za rad, ali i stupanj usklađenosti postupanja s pravilima i postupcima same tvrtke koji mogu biti još stroži. Inspekcijski nadzor može završiti pisanim izvještajem o nalazima i ukazati na mjere što ih uprava mora poduzeti.

SIGURNOST: Alati, oprema i radno okruženje čine poseban dio zaštite na radu. U Hrvatskoj je praksa da se stotine sredstava za rad ispituju najmanje jednom u dvije godine što je ponekad vrlo skupo, a kvaliteta ispitivanja može biti upitna. Možete li ukratko opisati kako je to riješeno u Velikoj Britaniji?

BOOTH: U Ujedinjenom Kraljevstvu na snazi je Pravilnik o nabavi i uporabi opreme iz 1998. koji propisuje održavanje opreme u ispravnom radnom stanju. Ako se za stroj vodi dnevnik održavanja, podaci u njemu moraju biti ažurirani. Proizvođači opreme daju upute za redovito održavanje kao i preporuke za povremeno temeljitije održavanje/servis opreme. Posebni propisi postoje za strojeve za podizanje tereta (dizalice, vitla, utovarivači), a zahtijevaju da ispitivanje obavlja stručna osoba koja izdaje certifikat o ispravnosti. Oprema za podizanje ljudi (dizala za osoblje i terete, pokretne radne platforme) i dodatna oprema (lanci, čelična užad) moraju se temeljito ispitati svakih šest mjeseci. Ispitivanje, u pravilu, obavlja inženjer zaposlen pri osigurateljskoj tvrtki.

Propisi, nadalje, zahtijevaju kvalitetno održavanje za siguran rad sve elektroopreme koja potencijalno može izazvati ozljede. Međutim, propisi ne navode izrijekom što treba raditi, tko to treba raditi i kako često. Upute što ih objavljuje regulatorno tijelo (HSE) preporučuju da se inspekcijski nadzor i ispitivanje provode u rasponu od svaka tri mjeseca, npr. za 110-voltnu građevinsku opremu, do jednom u pet godina za uredsku IT opremu koja se rijetko premješta. Većina građevinskih tvrtki obavlja ispitivanja jednom u tri mjeseca, a inspekcijski nadzor i ispitivanje uredske IT opreme obično se obavlja svakih dvanaest mjeseci.

SIGURNOST: Osposobljavanje radnika, radničkih predstavnika, stručnjaka za zaštitu na radu i poslodavaca i njihovih ovlaštenika te ostalih sudionika u sustavu zaštite na radu,

također, je važan element provedbe zaštite na radu. Možete li opisati kako se osposobljavanje provodi u Velikoj Britaniji?

BOOTH: Poslodavci su obvezni osigurati da zaposleni znaju kako raditi na siguran način i bez opasnosti za zdravlje. Propisi nalažu da zaposleni moraju dobiti jasne upute i obavijesti kao i prikladnu poduku. Osposobljavanje i obavijesti obuhvaćaju opasnosti i rizike kojima zaposleni mogu biti izloženi. To uključuje i mjere za otklanjanje opasnosti i rizika i postupanje u hitnim slučajevima.

Osposobljavanje iz zaštite na radu trebalo bi se provoditi tijekom radnog vremena, a zaposleni je ne plaćaju.

U Ujedinjenom Kraljevstvu poslodavci se moraju savjetovati sa svojim zaposlenicima ili njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu. To je zakonski propisano Pravilnikom o zaštiti na radu (Savjetovanje sa zaposlenicima) iz 1966. i Pravilnikom o predstavnicima i odborima zaštite na radu iz 1977.

Na radnim mjestima gdje poslodavac priznaje radničke sindikate i gdje su oni priznati kao strana u kolektivnom pregovaranju, sindikat imenuje predstavnike zaštite na radu koji zastupaju radnike u pitanjima zdravlja i sigurnosti na radu. Predstavnici djeluju neovisno o upravi, a zastupaju interese i probleme svojih kolega na radu i govore u njihovo ime.

Ključan čimbenik uspješnosti je predstavnička dobra educiranost. Osposobljavanje povećava sigurnost i znanje. Predstavnici imaju pravo na plaćeno vrijeme za osposobljavanje potrebno za stjecanje vještina i znanja kako bi učinkovito zastupali svoje kolege i razumjeli problematiku zaštite na radu. Ako se predstavnicima uskrati mogućnost pohađanja osposobljavanja, poslodavac može završiti na sudu rada.

Standardno osposobljavanje predstavnika zaštite na radu obuhvaća ulogu predstavnika te komunikaciju s odborom, kolegama o njihovim stajalištima, poslodavcima u iznošenju problema i s inspektorima zaštite na radu. Nadalje, osposobljavanje sadrži upoznavanje s propisima o zaštiti na radu, prepoznavanje i minimiziranje

opasnosti i opasnih pojava, pitanja zaštite kod novih tehnologija, nadzor radnog mjesta i istraživanje nesreća.

Znanje se mora obnavljati i biti relevantno, pa se osposobljavanje ponavlja u određenim vremenskim razmacima. To pomaže zaposlenicima u održavanju znanja i vještina u skladu s promjenama zakonskih odredbi, tehnologija, opreme i stalno rastuće opasnosti i kontrole rizika.

SIGURNOST: U sustavu zaštite na radu postoje brojni specifični poslovi za koje su potrebna posebna znanja i oprema. U Hrvatskoj postoje ovlaštena poduzeća za zaštitu na radu koja izrađuju procjene rizika, ispituju sredstva rada i radni okoliš i za to imaju dozvolu Ministarstva nadležnog za rad. Ima li sličnih poduzeća u Velikoj Britaniji i koja im je uloga?

BOOTH: U Ujedinjenom Kraljevstvu propisi o zaštiti na radu nalažu da poslodavac osigura pomoć kompetentne osobe kako bi udovoljio odredbama Zakona o zaštiti na radu. Razina potrebne osposobljenosti ovisi o složenosti situacije i vrsti potrebne pomoći. Mnoge organizacije imaju vlastite interne stručne timove za zaštitu na radu, a za radna mjesta visokog i srednjeg rizika te osobe moraju imati Nacionalnu diplomu iz zaštite zdravlja i sigurnosti na radu (izvorno NEBOSH – National Diploma in Occupational Health and Safety) ili jednako vrijednu diplomu. Ako tvrtka nema vlastiti interni tim, potražiti će vanjskog stručnjaka.

Iako trenutno u Ujedinjenom Kraljevstvu ne postoji sustav licenciranja tvrtki za zaštitu na radu, Ured zaštite na radu uveo je dobrovoljni program za savjetnike zaštite na radu. Uveden je u ožujku 2011. Izrađen je online Registar savjetnika zaštite na radu (Occupational Safety and Health Consultants Register – OSHCR) čija je svrha uvjeriti poslodavce da će dobiti visoku kvalitetu i odgovarajuće savjete u pitanjima zaštite na radu ako im bude potrebna vanjska pomoć. Prije upisa u Registar savjetnici moraju dokazati da udovoljavaju strogim kriterijima. Svaki mora pripadati stručnom tijelu, imati akademsko obrazovanje ili barem dvogodišnje iskustvo i pokazati želju za nastavkom strukovnog obrazovanja.

Mnogi poslodavci ne trebaju vanjske savjetnike koji će im pomoći udovoljiti zakonskim obvezama. Registar je ciljan na one tvrtke koje žele dodatnu podršku iz provjerenog izvora i omogućuje tim tvrtkama da lako pronađu lokalnog savjetnika koji poznaje relevantnu industriju i problematiku.

SIGURNOST: Sve je dobro dok ide dobro. No, događaju se i ozljede na radu, lakše, teže, skupne te nažalost i smrtne. Molimo Vas da nam prikazete algoritam evidentiranja i priznavanja ozljeda na radu, tko ih priznaje te okvirne statističke podatke o ozljedama na radu u Velikoj Britaniji. Također nas zanima kako postupaju različiti sudionici u zaštiti na radu nakon ozljede.

BOOTH: Ured zaštite na radu je tijelo kojemu se prijavljuju sve ozbiljne nesreće. To uključuje sljedeće vrste nesreća:

- smrt na poslu
- prijelomi (osim prijeloma prstiju, palaca i nožnih prstiju)
- amputacije
- sve ozljede koje mogu prouzročiti trajni gubitak vida ili smanjenje vida
- nagnječena kojima je oštećen mozak ili unutarnji organi
- ozbiljne opekline
- gubitak svijesti prouzročen ozljedom glave ili gušenjem
- ozljede uzrokovane radom u skućenom prostoru koje izazivaju pothlađenost ili bolesti zbog pregrijavanja ili stanja koja zahtijevaju oživljavanje ili odlazak u bolnicu na dulje od 24 sata.

Formula za izračun stope ozljeda u incidentima izgleda ovako:

$$\text{broj incidenata} \times 100,000 / \text{broj odrađenih sati}$$

Najnoviji potvrđeni statistički podaci Ureda zaštite na radu u Ujedinjenom Kraljevstvu dostupni su na njihovoj mrežnoj stranici: www.hse.gov.uk/statistics.

Kad se dogode ozljede na radu, odgovorni poslodavci iznimno se trude pomoći radnicima da se brzo osposobe za povratak na posao. Razi-

na pomoći razlikuje se od poslodavca do poslodavca, ali prepoznato je da je brza intervencija ključna. Što se brže odgovarajuća radnja poduzme, veća je vjerojatnost da će se radnik brzo vratiti na posao. Jednostavne preinake mogu omogućiti da se radnici vrate na posao i prije nego njihovi simptomi nestanu. Obično se radnici mogu vratiti na posao i prije nego su 100 % zdravi.

SIGURNOST: Još bismo Vas željeli upitati o sustavu osiguranja od ozljeda na radu i zdravstvenog osiguranja, pravu radnika na odštetu u slučaju ozljede, obvezama poslodavaca, inspekcija, sudova i sudske prakse.

BOOTH: Svi poslodavci imaju utvrđenu zakonsku obvezu da se brinu za svoje zaposlenike i zakon ih obvezuje da se osiguraju za slučaj odgovornosti prema zaposlenicima koji su pretrpjeli ozljedu ili oboljeli od bolesti uzrokovane radom. Ovime se osigurava da poslodavci imaju određene minimalne rezerve da isplate naknadu zaposleniku u slučaju da je potraživanje opravdano.

Poslodavcu se mora dokazati da je prekršio obvezu i da je kršenje uzrok nastanka ozljede ili bolesti.

Dvije vrste prava primjenjuju se na pitanja zaštite na radu: kazneno pravo i građansko pravo. Kazneno pravo sadrži pravila ponašanja koja propisuje Vlada, a provode ga različite državne agencije koje mogu goniti prekršitelje kaznenih zakona.

Smatra se da je osoba koja prekrši kazneni zakon počinila prekršaj ili kazneno djelo i ako se sudski goni sud će odrediti je li kriva ili ne. Ako je odlučeno da je kriva, sud je može osuditi na novčanu ili zatvorsku kaznu. S obzirom na mogućnost gubitka slobode, razina dokaza koju zahtijeva sud vrlo je visoka i poznata je kao 'dokaz izvan svake razumne sumnje' što je najbliže potpunoj sigurnosti.

Građansko pravo bavi se sporovima između pojedinaca ili pojedinaca i tvrtki. Osoba tuži drugu osobu ili tvrtku zbog nanošenja građanske štete ili krivnje. Građanski sud bavi se odgovornošću i stupnjem odgovornosti, a ne krivnjom ili nekrivnjom. Zato se potrebna razina dokaza temelji na 'ravnoteži vjerojatnosti' što predstavlja nižu razinu sigurnosti od one koju zahtijeva kazneni sud.

Ako se utvrdi da je optuženi kriv, sud će u pravilu naložiti da plati naknadu, a možda i troškove tužitelju. Iznos naknade može se umanjiti utvrđivanjem nehaja.

Zaposlenik koji tuži svojeg poslodavca zbog nemara mora dokazati da su zadovoljena ova tri kriterija:

- poslodavac je imao obvezu prema njemu
- obveza je prekršena
- kršenje obveze prouzročilo je ozljedu, bolest, štetu i/ili gubitak.

SIGURNOST: Koji su budući izazovi pred zaštitom na radu?

BOOTH: Mislim da je izazov svakom poslodavcu da se ne uspava zato što sigurnost na radu raste. Nasreću, u Ujedinjenom Kraljevstvu broj smrtnih slučajeva i nesreća na radu smanjuje se, ali važno je stalno biti budan, procjenjivati rizike i pobrinuti se da su kontrole odgovarajuće i dovoljne.

Koliko ja vidim, nije nam potrebno još propisa o zaštiti na radu, ali potrebno je bolje se povezati sa zaposlenima i obrazovati ih kako bi znali što im je činiti za vlastitu sigurnost, sada i ubuduće.

Također mislim da se posebno težište mora staviti na zdravlje na radu – ne samo na fizičke aspekte zdravlja, već i na one mentalne. Radimo u svijetu koji se neprestano mijenja i važno je da radimo na povećanju fleksibilnosti radnih ljudi kako bi se mogli prilagoditi novim okolnostima. Država se trenutno bavi upravo tim pitanjima.

Shodno tome, čekamo pojedinosti prijedloga za ISO 45001 koji bi zamijenili OHSAS 18001 u sljedećih nekoliko godina. U srpnju 2013. osnovano je projektno vijeće za izradu prve međunarodne norme za Sustave upravljanja zaštitom na radu. Oni primjenjuju OHSAS 18001, nacionalne norme zaštite na radu i međunarodne dokumente ILO-a (Međunarodna organizacija rada) i drugih organizacija kao temeljne dokumente, a norma će biti usklađena s ISO 9001 i ISO 14001. Oko 50 zemalja i međunarodnih organizacija (uključujući Međunarodnu organizaciju rada) sudjeluju u ovom projektu. Željno čekamo rezultate!

Poštovane kolegice i kolege!

Naša gošća gospođa Cathy Booth je rukovoditeljica sustava zaštite zdravlja i sigurnosti u Lloyd's Register Group, jednoj od najvećih svjetskih osiguravajućih kompanija koja ima predstavništva na svim kontinentima i u brojnim državama među kojima je i Hrvatska. Upravo zahvaljujući tome predstavništvu „Lloyd's Register EMEA, Podružnica Hrvatska, Ured Zagreb“ imamo mogućnost pobliže se upoznati sa zaštitom na radu u Velikoj Britaniji. Iskustvo naše Gošće kao vodeće osobe u zaštiti na radu u Lloyd Register Grupi pruža nam prigodu proširenja vlastitih znanja u zaštiti na radu i mogućnostima njezinog unapređivanja, što je ujedno i glavni cilj rubrike Gost-urednik.

Posebnu pozornost, po preporuci naše Gošće, trebalo bi posvetiti statističkim podacima o ključnim pokazateljima provedbe sustava zaštite na radu koji se objavljuju na mrežnoj stranici: www.hse.gov.uk/statistics. Stranica je bogata pokazateljima provedbe sustava zaštite na radu u Velikoj Britaniji i EU. Ne treba posebno istaknuti da su svi podaci pripremljeni i uspoređeni prema jedinstvenom Eurostat sustavu evidencija i praćenja brojnih ključnih pokazatelja sustava zaštite na radu. Velika Britanija u usporedbi s EU-om ima visoko mjesto i stalno se unapređuje.

Iako u tim statističkim prikazima podataka o Hrvatskoj i njezinim ključnim pokazateljima provedbe zaštite na radu još nema, naš Zakon o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14.), zajedno s prethodno donesenim izmjenama u provedbenim propisima kao i u objavljenim i očekivanim novim pravilnicima, omogućuje „pridruživanje“ toj EU praksi. S nešto više truda već i sada možemo naše postojeće statističke podatke, na primjer o ozljedama na radu, „prilagoditi“ Eurostatovoj metodologiji i dovoljno točno raditi usporedbe s EU zemljama.

Stoga vas rado potičem na pažljivije iščitavanje cijelog intervjua jer u svim pitanjima obiluje pojedinostima rješenja provedbe na primjer: osposobljavanja, ispitivanja sredstava rada, prava radnika i radničkih predstavnika, obveza poslodavca i tako dalje. Unatoč sličnosti zakonskih rješenja u EU koje su uočljive iz dosadašnjih prikaza sustava zaštite na radu u Italiji, Sloveniji, Mađarskoj i Austriji, koje proizlaze iz smjernica o zaštiti na radu, ipak postoje specifičnosti i razlike u načinu i organizaciji njihove provedbe. Nadalje, za istaknuti je briga Velike Britanije za daljnja poboljšanja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu koja se očituju provedbom najnovijih istraživanja na tome planu.

Također je za istaknuti da sve veći broj poslodavaca/poduzeća (posebno većih i velikih) u Velikoj Britaniji uvodi sustav upravljanja po normi BS OHSAS 18001:2007 koji svojim zahtjevima prelazi zakonske odredbe za organizaciju i provedbu sustava zaštite na radu u Velikoj Britaniji.

Što se, pak, tiče unapređenja sustava zaštite na radu u svijetu, očekuje se da će tijekom 2015. biti objavljeni prvi rezultati Međunarodnog vijeća sastavljenog od 50 međunarodnih organizacija za izradu prve međunarodne norme za zaštitu na radu ISO 45001 koja će biti usklađena s normama ISO 9001 i ISO 14001.

Eto, poštovane kolegice i kolege, ipak se kreće, moglo bi se reći, unatoč našim višegodišnjim gospodarskim statističkim pokazateljima koji blago rečeno očituju upornu stagnaciju razvoja, u zaštiti na radu, idemo novim, vjerujemo, i dobrim putem. Učinimo da tako i stvarno bude. Svima vama i vašima i svima u zaštiti na radu želimo,

Sretnu, sigurnu i uspješnu novu 2015. godinu!

Gost-urednik: mr. Paško Melvan, dipl. ing. stroj.